

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

ELŐFIZETÉS ÁR
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3
 Negyedévre 1 frt 50 kr
 Bérmentelen levelek
 csak ismert kezektől fo-
 gadatnak el.
 Kéziratok non adának
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozat minden gar-
 mondó díja 20 kr.

HÍRDETÉSI DÍJ:
 hivatalos hirdetésekéül:
 Minden egyes sor után
 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 20 kr.
 Kiemelt díjazottak a kör-
 szettel ellátott hirdeté-
 nyekért természetesen az
 minden centiméter
 után 5 kr számítanak.
 Állandó hirdetésekéül
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetéseket a „Zemplén”
 nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

T. Zemplénavármegye bizottságának S.-a Ujhelyben 1889. évi június 27-én tartott rendes évnegyedes közgyűléséből.

Valamennyi község előljáróságának.

275/6741. sz. Olvastatott a kir. földmívelési minister intézkedése a magán állatorvosok alkalmazása és díjazása tárgyában. Az állandó választmány határozati javaslatának elfogadásával jegyző-könyvbe vétetni határozatott:

Amennyiben a kör-állatorvosok a községek sulyos anyagi viszonyaira való tekintetből ez idő szerint nem rendszeresíthetők; felhivatnak a községek, hogy képviselő testületi határozattal mondják ki, hogy az 1888. évi VII. tc. 156. §-a alapján a vármegye pénztárába befolyó, de a községi állategészségügyi alapot képező pénzek a tiszteletbeli állatorvosok költségeinek fedezésére fordíthatók; és ezen határozatot az alispánhoz mielőbb mutassák be.

Felkéretik egyszersmind a főispán, hogy a törvény 133. §-ában érintett tiszti vizsgát tett állatorvosokból vármegyei tb. állatorvosokat nevezzen ki, akik a 134. §-ban foglalt teljesítésére alkalmazhatók lennének, és a fentebbi alaptól nyernék díjazásaikat.

Ezen határozat bemutatása mellett felkéretik egyszersmind a kir. földmívelési ministerium, hogy az említett 156. §-a alapján az állam pénztárába befizetendő bírságpénzeket is a fentebbi célra átengedni méltóztassék.

Kmf.

Jegyzette s kiadta:

Viczmány Ödön,
főjegyző.

T. Zemplénavármegye bizottságának S.-a Ujhelyben 1889. évi június 27-én tartott rendes évnegyedes közgyűléséből.

3018544. sz. Olvastatott a földmiv., ipar- s keresk. nmsgu ministerium f. évi 23285. sz. a. kelt intézkedése, melylyel a tizedes és százados hidmérlegek hitelesítése tárgyában az 1874. évi VII. tc. 12. §-ában foglalt felhatalmazás alapján kiadott rendelete egy példányát tudomás és köz-hírré tétel végett leküldi.

A felolvasott rendelet a »Zemplén« hivatalos közlönybe közzététetni s másolatban a főszámvevőnek kiadni határozatott

Kmf.

Jegyzette:

Prlhoda Etele,
III-ad aljegyző.

Kiadta:

Viczmány Ödön,
főjegyző.

Másolat. Földmívelési-, ipar- és kereskedelmi minister. 20285. sz. Rendelet a tizedes és száza-

dos hidmérlegek hitelesítéséhez. Hitelesítésre bocsátatnak olyan tizedes mérlegek is, melyek a strassburgi rendszer szerint vannak készítve, de a felső iga hosszú tengelylyel van ellátva, a melynek két végén egy egy rövid kar s azokon egy-egy el van elhelyezve s ezekre van a hid függő rudak által felfüggesztve.

Hitelesítésre bocsátatnak továbbá olyan strassburgi vagy Sagnier-féle rendszerű hidmérlegek is, melyek serpenyő és sulyok helyett skálával s futósulylyal vannak felszerelve. A futósuly lehet nyomtató készülékkel vagy anélkül is berendezve.

A hitelesítés módjára, ugyszintén hitelesítési díjakra nézve a fennálló szabályrendelet ezen mérlegek hitelesítésénél is érvényben maradnak. Bpest, 1889. máj. 27. A minister helyett.

Matlekovics.

935. k. b. szám.

Hirdetmény.

Az alsó-szabolcsi tiszai ármentesítő társulat kérelme folytán az említett társulat céljaira Tokaj nagyközség határában elfoglalandó földterületekre a törvényes kisajátítási eljárás a nm. kereskedelem-ügyi m. kir. ministerium f. 1889-ik évi július hó 10-ik napján 33312. sz. a. kelt rendeletével elrendeltetvén az 1881. évi 41. tc. 33. §-a alapján a Viczmány Ödön vármegyei főjegyző elnökle alatt Vitányi Bertalan, Szabó Lajos bizottsági tagok és Somossy Sándor tb. aljegyzőből álló küldöttségi eljárásnak határidejűl Tokaj nagyközség házához f. 1889. évi augusztus 26-ik és következő napjainak d. e. 9 órája tűzetik ki

Mely tárgyalási határra az érdekelt felek azon kijelentéssel idéztettek meg, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekelték közül senki sem jelen meg.

S.-a-Ujhely, 1889. jul. 19.

Főispán.

1-3

mint a közig. bizottság elnöke
távollétében, alispán helyett:
Viczmány Ödön, főjegyző.

10822. sz.

Zemplénavármegye alispánjától.

Közihírré tétel végett kiadom.

S.-a-Ujhely, 1889. jul. 19.

alispán helyett:

Viczmány Ödön, főjegyző.

Másolat. Sárosvármegye alispánjától. 10861. szám. Árlejtési hirdetmény. Sárosvármegye alispáni hivatala részéről ezennel közihírré tétetik: hogy a

héthárs—alsó-szalóki vármegyei II-od rendű uton Berzevicze község mellett építendő Tarcza-hid vállalat utjáni biztosítása tárgyában f. é. augusztus hó 5-ik napján d. e. 10 órákor ezen alispáni hivatal helyiségeiben zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli árlejtés fog tartatni. Kikiáltási ár 8297 ft 38 kr. készpénz és természetben kiszolgáltatandó 2239 kézi- és 1001 igásnapszám, esetleg a vármegye törvényhatósági bizottságának 1888. évi ápril hó 22-án 2806/12. sz. a. hozott határozatához képest a megváltandó köz munkából, minden egyes igásnapszám 1 ft 50 krral és minden egyes kézi napszám 30 krral fog megváltatni. Ezen munkát elkészítésének határidejűl 1890. évi augusztus 1-ső napja tűzetik ki. Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen építkezésre vállalkozni óhajtanak, miszerint a fenti határideig zárt s a kikiáltási ár 10%-val felszerelt írásbeli ajánlataikat nyujtsák be, vagy pedig a fenti határidőben a kikiáltási ár 10%-nak megfelelő bánatpénzzel a szóbeli árlejtésen részt vegyenek. Megjegyzetvén, hogy a műszaki tervek és részletes árlejtési feltételek ezen alispáni hivatal kiadói helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Eperjesen, 1889. július hó 9. Péchy s. k., alispán.

10362. sz.

Zemplénavármegye alispánjától.

Köztudomásra hozatal és az eredményről
jelentéstétel végett kiadom.

S.-a-Ujhely, 1889. jul. 12-én,

Alispán helyett:

Viczmány Ödön, főjegyző.

Weiszberg Ábris kőporubai lakos, a varannai f. hó 3-iki országos vásárról hazamenet közben egy 3 hónapos, egérszörű, homlokán fehér csillag jegyű kanca csikót bitangásba fölfogott, s az jelenleg Weiszberg Ábris gondozására bízott.

9977. sz.

Körölvény.

Ezen ministeri intézkedése a járások főszolgabirainak minél szélesebb körben köröztetés céljából kiadatik, egyszersmind a »Zemplén« című hivatalos lapban egész terjedelemben közöltetni rendeltetik.

S.-a-Ujhely, 1889. július 7.

Alispán helyett:

Viczmány Ödön, főjegyző.

Másolat. Rendelet. Az 1889. évi XXXIII. tc. 5. §-ában nyert meghatalmazás alapján, az igazságügyi ministerrel egyetértőleg rendelem, hogy az italmérési jogra, vagy az italmérési jog helyébe

TÁRCA.

Fürdői levél.

— A »Zemplén« eredeti tárcája. —

Szobráncz, július 19.

(ys.) »Ungvár, kérem kiszállani!« kiáltott a kalauz, mikor a vonat a pályaudvarban megállott. Leszálltunk Feri barátommal, beültünk egy kényelmes fiákker-kocsiba és elindultunk Szobráncz felé.

A fürdő Ungvármegyében a Vihorlát guttini hegylanc tövében fekszik a nagy magyar Alföld kezdetét képező fensíkon, 8 kilométernyire a hegy-lábától. Keletről és északról a hegylanc öve védi. A hegylanc gerince középszámítással 850 méter magas, mely az 1074 méter magas Vihorlát és 1007 méter magas Szinna-kő csucokban éri el tetőpontját.

Esti hét óra volt, mikor megérkeztünk. Mig a szolgaszemélyzet podgyászaink lerakásával és elhelyezésével foglalkozott, addig az elmerengett Feri barátomat keresztül vezettem a főtá-nyon, hol Lányi ungvári bandája a térzenét adta; majd a parkba tértünk és onnan gyönyörködtünk a Vihorlát koporsó alaku csucsában, mely bizonyos fenséges nyugalommal tekintett alá a magasból reánk és mi kicsiségünk érzetében önként ha-

joltunk meg a természet nagyszerűsége előtt. De bármily kis pontoknak tekintsük magunkat, midőn a Vihorlátot meglátjuk, azt már az első benyomás sulya alatt érezzük, hogy a fenséges tájkép ámulattal tölt el s annál inkább vonz nagyszerűségével magához, minél inkább közeledünk feléje. Az első pillanatban akartunk a felhőket hárító csucson teremni, onnét az Alföld rónasága felett gyönyörködni; de nem oda Buda!... várjunk egy pár napot.

Felőrai időzés után visszatértünk lakosztályunkba. Vacsora után Morpheus karjaival ölelt át minket, álmodtunk szépeket, s a többi között azt is álmodtuk, hogy Szobránczon vagyunk, a mint-hogy igaz is.

Három napon keresztül oly óriási meleg volt, mire kevés ember emlékszik, t. i. 28° R. szerint; mig az elmúlt évben mondhatni az egész idény alatt áztunk, fázunk, ma a nagy hőség következtén izzadunk, akár csak a gőzfürdőben volnánk.

Ötöd napra esős idő következett. Feri barátunk a közönséggel megismerkedendő, egyik régi törzsvendéghez azt a kérdést merete kockáztatni, hogy merre van a fedett sétány? (Tőlem nem kérdezhet, mert előbb ment a kuthoz.) Ezen kérdésre nagyon meglepő feleletet kapott. Uram — ugymond a törzsvendég — 1861. évtől vendége vagyok a fürdőnek; akkorába és annakutána minden éven szóba került a fedett sétány nélkülözhetetlensége, meg is hallgattatott egyes fürdő-

vendégek véleménye, hogy hová lenne legcélszerűbb azt kiépíteni; de miután a fürdőközönség e tekintetben pártokra szakadt, a kérdésből gordiusi csomót csináltak, mely máig megoldatlanul, s ekként a fedett sétány kiépítetlenül maradt.

»Pedig ránk férne, kedves uram bátyám« — vág közbe Feri barátunk.

»Meghiszem azt, drága öcsém uram, — folytatá az öreg. Csakhogy e dolognál még egy más véletlen is játszott közbe, t. i. időközben feltalálták az esernyőt s akkor az érdekelték egykori ügyintézője akként kezdett gondolkodni, hogy mi a szösznek az a fedett sétány, mikor a sétány már megvan, annak fedelét minden vendég esernyő képében magával hordhatja, s a cél el van érve és a kiépítéssel járó költségek is megtakaríva.«

»De hát a betegek mit szólnak ehhez, uram bátyám?« — kérdi tovább Feri barátunk.

»Jaj, szerelmes öcsém, — felelé az öreg, — ön a más baja felett tűnődik; oda se neki, mert biztosítom önt, hogy másként lesz az 100 esztendő mulva. De különben is, kedves öcsém, az olyan dolog, hogy aki a baját vízzel akarja kúrálni, az ne menjen fürdőbe, mert tapasztalatból tudhatja, hogy a fürdőben mindenütt vízzel kúrálnak, az aztán nem nagy különbség, hogy a vizet forrásból meritik-e, avagy az ég csatornáin ereszkedik le?«

»Igaza van, kedves bátyám, ez oly erős argumentum, hogy nem szólhatok ellene.«

lépett kártalanítási igényre vonatkozó összes igények és követelések, ideértve azokat a zálogjogi igényeket is, amelyeknek bejelentési határideje különben az 1888. XXXVI. tc. 21. § értelmében 1889. évi december 31-én jár le, az ugyanazon törvénycikk 28-ik §-a alapján vezetett naplóba leendő bejegyzés végett az illetékes kir. adófelügyelő vagy annak kirendelt helyettesénél, ha az igénylő azt akarja, hogy igénye az 1889-ik évi XXXIII. tc. alapján adott előlegek erejéig a naplóba előtte bejegyzett zálogjogokat megelőzze 1889. évi július hó 31-ig okvetlenül bejelentendők. Saját érdekek megóvása céljából figyelmeztetnek ennél fogva az érdekeltek, hogy valamely italmérségi jogra, vagy annak helyébe lépett kártalanítási igényre vonatkozó összes igényeiket és követeléseiket, ide értve a zálogos hitelezőknek azon követeléseit is, amelyeknek bejelentési határideje különben az 1888. XXXVI. tc. 21. §-a értelmében 1889. évi dec. 31-én jár le, az 1888. XXXVI. tc. 28. §-a alapján vezetendő naplóba leendő bejegyzés végett az illetékes kir. adófelügyelőnél 1889. évi július 31-ig annál bizonyosabban jelentsék be, mert az 1889. évi július 31-ike után érkező bejelentésekkel bevezettetni kért bármily igényeket, ha érkezésük előtt az 1889. XXXIII. tc. alapján adott előlegek erejéig zálogjogok jelentetnének be, ezeket az utóbbi zálogjogok megelőzik. Budapest, 1889. jun. 1. *Wekerle* s. k.

13505/89. sz. *Zemplénmegye kir. adófelügyelőjétől.*

Körrendelet.

Valamennyi községi és körjegyzőnek s általuk az illető községi eljárásoknak Zemplénvármegye területén.

A pénzügyi közigazgatás szervezetének változtatásáról szóló 1889. évi XXVIII. törvény összes határozmányait a mkir. pénzügyminiszter ur Önagy méltósága folyó évi július hó 13-án 2343/P. M. szám alatt kelt magas intézkedésével 1889. évi augusztus hó 1-től kezdve életbeléptetni méltóztatott.

Mint hogy ennek folytán a kir. adófelügyelők továbbá az eddig fennállott kerületi mkir. pénzügyigazgatóságok és a m. kir. illetékszábsi hivatalok működése folyó évi július hó 31-ével megszűnik, és a két előbbi hatóság ügyei az 1889. évi augusztus hó 1-től kezdve életbeléptetett vármegyebeli kir. pénzügyigazgatóságok, az illetékszábsi hivatal teendői pedig az illető m. kir. adóhivatalok által fognak elláttatni; utasítom a jegyző urakat s általuk a községi előjárókat, miszerint folyó évi augusztus hó 1-től kezdve:

1. mindazon beadványokat és jelentéseket, melyek eddig a m. kir. adófelügyelőhöz voltak beterveztendők, a Zemplénvármegye székhelyén Sátor-alja-Ujhelyben felállított m. kir. pénzügyigazgató sághoz terjeszszék be;

2. mindazon illetékügyekre vonatkozó beadványokat és jelentéseket, melyek addig a feloszlott s. a.-ujhelyi m. kir. illetékszábsi hivatalhoz voltak beküldendők, azon m. kir. adóhivatalhoz küldjék melynek kerületéhez az illető község tartozik.

Végül kötelességévé teszem a jegyző uraknak, s általuk a községi előjáróknak, miszerint az adózó közönségnek szokásos módon haladéktalanul hozzák tudomására, hogy ugy az egyenes adó, valamint minden néven nevezendő közvetett adóügyekre vonatkozó beadványok 1889-ik évi augusztus hó 1-től kezdve a Zemplénvármegye székhelyén Sátor-alja-Ujhelyben felállított m. kir. pénzügyigazgató sághoz intézendők.

S. a.-Ujhely. 1889. július hó 22-én.

Becke,
kir. adófelügyelő.

Ezzel Feri barátunk elővette vadonat új esernyőjét és a fedetlen sétányon önhordozta fedél alatt sétált. S mi hasonlóképen cselekedtünk.

Ennyit a pár napi élvezetből. Igaz, majd elfeledtem, hogy az esős napon találtam együtt a furdózó közönséget, még pedig délután a térzene alkalmával, miután a nap heve a fősétányt járhatóvá tette. Ne kívánja az olvasó, hogy a vendégek névsorával foglalkoztassam, s lerajzoljam az elemedett menyecskeket, aki másodvirágzásában épen oly ifju hévvel lelkesül a zenétől, mint egykor; vagy az agglegényt, aki határozottan megapreheudálna, ha nem vétetnék fiatal ember számba; a mézes heteket élvező házaspárt, ki szentül azt hiszi, hogy a zene szimfóniája, a verebek csicsergése, a nyárfalevél rezgése, s a szellő langyos fuvallata az ő boldogságuk hirdetői; a gondos családapát, az éber mamát, leányait, a fiatalságot miként mulatnak, s az igazi beteget, miként gyógyítja magát? ... Azt hiszem célokat téveszteném, ha ezen képek lefestésébe fognék; miután ezek oly mindennapi dolgok az élet szinpadán, hogy csak egy kis fantázia kell hozzá, és meg van a kép.

Különben az is iga z, hogy: »experientia est optima rerum magistra.«

Jövöre többet.

Hirdetmény.

Az ondi körjegyzőségben üresedésbe jött körjegyzői állás betöltésére nézve kizűzött választási határidőt — a pályázati kérvények beadására kizűzött határidő világos fenntartásával — ezennel bizonytalan időre elhalasztom.

Szerencs 1889. július 23.

Matolay Béla, főszolgabíró.

Jövönk.

Hugó Viktor nagy igazságról szólott, mikor azt mondta, hogy azért boldog néha az emberiség, mert a jövőt fátyol borítja. Ha tudná, ha eltántoríthatatlan meggyőződéssel ismerné az ember a jövőt: akkor sokan keresnének mentő gondolatot a halálban, s viszont sokan mérték nélkül élveznék az élet gyönyörét mindaddig, míg a halál őket az árnyékvilágból időnek előtte ki nem szólítaná.

Mindezek dacára van eset rá, hogy az ember, mint eszes lény, az érzéki világból kiemelkedve, szellemileg következtetve, oly biztosan számíthatja ki a jövőt, mintha szeme előtt állana; e számítás alapján némely természetesen bekövetkező eshetőséget el lehet távolítani, sőt természet felettét előidézni.

A mai idő ilyen eset. Hazánk életének főere a földmivélés. A földhöz ragadt népnek egyedüli reményét az a termés képezi, mely lankadatlan szorgalmának, kitartó küzdelmének, véres verejtékének eredménye s jutalma. E reményben való csalatkozás nemcsak a földmivélőt ejti kétségbe, bénítólag hat az a kereskedő- és iparos világra is, sőt nem hagyja illetetlenül a tudósok kasztját sem. Mert hát Menenius Agrippa emberei vagyunk mostan is és azok leszünk, míg a világon csak két ember is marad.

Köztudomásu dolog, hogy hazánk topográfiai fekvésénél fogva termés tekintetében páratlanul áll a kontinensen, s hogy voltak évek, mikor ezt az országot féltették, hogy a saját szíriájában fullad meg.

Fájdalom, ez az erőtlő duzzadó nemzet sorvadásban szenved. Tamad-e majd orvos, ki a rohamos sorvadást feltartóztassa, — akad-e orvosság, mely a sorvadkozó nemzetet felüditse, vagy mindezek híjával a pusztta véletlentől függ majd bizonytalan sorsa: az élet, vagy halál?

A régi jó időkben könnyebb lehetett egy termésre nézve roszul sikerült évet kinögni; de most, mikor az önfentartás évről-évre nemve mindig több és több áldozatot követel, a világ rendjének abnormitásban nem szabad a jelenlegi mostoha körülményt csak úgy félvállról tekinteni, de bizonyos vállvetett munkával kell a jövő elé nézni s még így is ember legyen a talpán, ki az általános hinárból ép testtel kigázolhat. Lépésről-lépésre a nyomor hagy nyomot maga után. Mintha a sorsnak minden faktora összeesküdött volna ellenünk. Előbb az árvíz és tűz pusztította az országnak több vidékét, rabló módjára felvervén azt a békés helyet, hől a lakosság gondtelt fejét nyugalomra hajtá, s most ... az aratásnak sovány eredménye a száraz, esőtelen nyár még a falatkenyeret is kivette a szánkából.

Ezekután képes-e az állam háztartásának szükségleteit fedezni? Szabad-e az államháztartástól csak némi szükségletet is elvonni? A fegyveres barátság korszakában az állam mindeme kérdésekre rideg *nem*-mel felel.

Ámde most nagyobb és fontosabb kérdés az, hogy meddig tarthatja az ország magát ily nyomasztó állapotban s ha nem jön gyors segítség, nem bukik-e az örvénybe?

Az eddigi gazdálkodási rendszer nem fogja ezután biztosítani az ország egzisztenciáját, a jelenlegi visszás foglalkozás pedig egyenesen rombadönti a hazát s vele együtt polgárait.

A gőz és villám korszakában nem szabad egy országnak kizárólag a földmivéléssel foglalkoznia. Ha élni akar, ha a virágzó állami élet színvonalán akar megmaradni, ha jogot akar formálni az állam vagy hatalom

nevezetre, akkor gondolni kell más keresetforrásra is.

Valamint az orvosnak kötelessége, hogy a gyógyítószer a betegség okához alkalmazza, s ha az egyik szer nem használt, újat ordinál, — éppen úgy kötelessége az államnak keresetet nyújtani polgárainak s kísérletet tenni minden kezeügyében álló eszközzel a polgárok jólétét előmozdítani.

A földmivélés egymagában kevés. Ipart adjatok, honatyák, polgáraitok kezébe; gyárakat építsetek, hogy a népnek legyen foglalkozása, kenyerre; a hazának, mely szült, ápolt és fölnevelt, legyen hirneve és legyen becsülete!

Legujabban a zónatariffa is bemutatá Magyarországnak vállalkozási merészségét a külföld előtt, a mi annál csodálatosabb és tiszteletre gerjesztőbb, minél inkább meggondoljuk, hogy ezt olyan nemzet kezdeményezte, melynek ipara és kereskedelme nem áll virágzó fokon, s mégis fényes eredményt jövedölhetünk hozzá, — mert bátraké a szerencse.

E korszakalkotó nagy ujtáshoz ha sikerülne még hozzáfűzni az ipar és kereskedelem életfonalát: hazánkat nem hozná zavarba a rosz termés, nem árthatna neki a különböző elemi csapás, fedezhetné mindazokat a kiadásokat, melyeket a telhetetlen Moloch tőle követel.

Neveljük gyermekeinket az ipari és kereskedelmi életpályára.

Ezt tanácsolja a kor szelleme. Ezt kívánja nemzetünk jövője!

Fischer Ármin.

Vármegyei ügyek.

Vármegyénknél gazdasági egyesülete f. hó 9-én S. a.-Ujhelyben tartott választmányi ülésén az idei nagy szárazság miatt nemcsak reménységben csalódott, de a jövőre való tekintettel a legaggodalmasabb helyzetbe jutott vármegyei gazdasági közönség érdekeinek lehető megóvása és biztosítása végett üdvös határozatot hozott, melyet következő folyamodásával ajánlott a vármegyei bizottság hathatós támogatásába:

A hozsantartó szárazság vármegyénkben oly rendkívüli állapotokat teremtett, hogy vármegyénk szép fejlődésnek indult mezőgazdaságát a legsúlyosabb válsággal fenyegeti, melyből a pénzügyileg ugys gyengén álló gazdaosztály önjerejéből kivergődni aligha képes.

A repce általában kifagyott, az ősziek a legtöbb járásában vármegyénknél a vetőmagot is alig adják vissza, míg a jobb termésű földek holdankint a két mtr. mázsát alig haladják meg s emellett a szem nagyjából összeaszott, tőkéletlen s ezért piacra nem való. A tavaszi kalászosok sem fejlődhetnek a folyton tartó nagy szárazságban és hőségben.

A széna helyenkint alig ér valamit, másutt a mult évi termésnek 25% ára apadt le, sarju már nem lesz, mert a rétek mind kiégtek. A mester séges takarmányok is elvesznek a nagy hőség miatt. Legelőnk teljesen kopár, úgy hogy több helyen a legelő marha éhség miatt vész el s a legelőkről a marhákat el kellett hajtani, különben ott döglének éhen.

Ennek következtében gazdáink marhaállományaikon már most igyekeznek tömegesen tudadni; azonban az általános nagy takarmányszűke és a marhák lesóványodott rosz állapota miatt azoknak vevőjük nem akad. Ily körülmények között, midőn a gazda nemcsak egy egész évi fáradozásának és gazdaságába befektetett tőkéjének gyűmölcsét, az aratásból remélt bevételének elvesztésével törzsvagyományát is egy csapásra látja megsemmisülni s evvel egész egzisztenciája megrendül, a gazdákat a legnagyobb aggodalom szállja meg és tehetetlenül néznek a rettentő jövő elébe.

Ezen az állapoton segíteni kell, még pedig állami erővel, mert itt már vajmi keveset tehet az önségély s az állami támogatás nélkül a mindinkább fokozódó baj orvosolható nem leend; mi viszont annyival is inkább teljesíthetőnek látszik, mert az országnak más vidékén jó aratás mutatkozik s csak vidékünkre terjedvén ki a támogatás szükségé, az a minden oldalról nyújtható támogatással felette nagy áldozatba nem is kerülhet.

Ezeknél fogva a f. é. jul. 9-én tartott választmányi ülésünkben ezt a felette fontos ügyet beható tanácskozás alá vettük s a megállapodásainkat tartalmazó határozatunkat mély tisztelettel mellékeljük; és mint e vármegye gazdaosztályának képviselői midőn egyfelől a fenforgó nyomasztó és válságos állapotokra és azok következményeire az illetékes hatóságokat, mint a pénzügyi- és kereskedelemügyi minisztériumokat figyelmeztetni sietünk, hivatásunkból kifolyólag

Folytatás a mellékletben

egyszersmind megkülönböztetett tisztelettel fordulunk a vármegye t. törvényhatóságához, hogy egyrészt az adóleírások eszközése érdekében a megfelelő intézkedéseket saját hatáskörében megtegyék, az utimunkaváltság lerovását előadott okainknál fogva elengedni és annak elengedését a nmélt. kereskedelemügyi minister részéről kieszaközölni, nemkülönben a nmélt. pénzügyministerhez intézett kérelmeinket az adóbehajtások beszüntetésére, az adóleírások eszközésére, az adóhátralékok fizetésére több évi moratórium megadása s egyáltalában a 6°/_o-os igen terhes késedelmi kamatok elengedése, nemkülönben pedig azok részére, kiknek regáléváltságuk megállapítva van, azok részére ezen összegeknek azonnali folyóvátétele iránt, azok részére pedig, kiknél a megállapítás körül differenciák mutatkoznak, a váltásági összeg 50°/_o-ának kiadása iránt eljárni s oda is hatni sziveskedjék, hogy a vetőmag beszerzésére s az állatok teletetésére szükséges takarmány előteremtésére, a terhelő adósságok kamatainak kiegyenlítésére és a gazdáknak önfentartásukra a nmélt. földmívelés- és belügyi ministereknél a megfelelő lépések megtételével a pénzügyi, a kereskedelmi és földmívelési ministerek öccellenciájukhoz intézett felterjesztéseinket partolva vármegyénk gazdaközönségének segélyére lenni kegyeskedjék. S. a. - Ujhely, 1889. jul. 12. A vármegyete. törvényhatóságának alázatos szolgálói: *Viczmány Ödön*, h. elnök. *Löcherer Andor*, e. titkár.

Képesítéshez kötött új iparágak. A kereskedelmi minister elrendelte, hogy a guba-csapó és a kaptafakészítés a képesítés igazolásához kötött iparágak sorába vételessék fel.

Kövezetvám engedélyezése. A kereskedelmi minister *Tokaj* város részére három évi időtartamra kövezetvámszedési jogot engedélyezett.

A nagy-mihályi közkórház napi ápolási díját a belügyminister 65 krajcarban állapította meg.

Hirek a nagyvilágból.

Koronás látogatók. A párisi kiállításnak most két koronás látogatója van, a perzsa sah és a görög király. Mindkettőjüket lelkes tüntetésekben részesítik.

Milán szerb exkirály palesztinai utazásából székvárosába, Belgrádba, visszaérkezett s minden részről a legrokonszenvesebben fogadták.

A Balkán félszigeten válságos helyzet uralkodik. Az *I. Sándor* szerb király meggyilkoltatásáról világba bocsátott hír hazugnak bizonyult ugyan; de a Szerbia keleti határain feltűnő rablóbandák nemcsak a magán-, de az állami élet biztonságát is komoly veszedelemmel fenyegetik. Így érzi ezt Bulgária is, Törökország is, mert a határ széli várakat lázas sietéssel erősítik s az ottan állomásozó hadinép számát bolgár és török részről egyre szaporítják.

Hirek az országból.

Péchy Manó gr., közéletünk jelese, boldogkiváraljai kastélyában f. hó 24-én elhunyt. A hatvanas években nem egy nagy fontosságú politikai missiót végzett. Kiváló érdemet szerzett, mint királyi biztos az Erdélyvel való unió végrehajtásában. Vármegyénknek 1843-ban közszeretű főispáni helytartója volt. Öfelsége az ország zászlós urai sorába emelte, mikor pár évvel ezelőtt kir. főkamars-mesterré nevezte ki. Vármegyénknek egyik lelkes honleánya, *Andrássy Tivadar* grófné, szül. *Zichy Eleonóra* grófné, anyai nagyatyját gyászolja a megboldogultban. A temetés tegnap ment végbe B. Váralján. Áldás emlékére!

Kincslelet. Erdélyben, *Apahida* község határában, cigány napszámok becses régi kincsleltre bukkantak. Elkorhadtt fakoporsóban, porló csontok és egy koponya között két ezüst kancsót, arany karperecet, szép művi aranytüket, zománcos aranycsatot, pártá forma aranylemezt, lánconatos arany bojtokat és tömör aranyból készült pecsétnyomó gyűrűt találtak. A drága kincseket, melyek az u. n. «Attila-kincsei» vel vetekednek régiség és archeológiai becs tekintetében, az erdélyi muzeum váltotta magához 7000 ftért. A pecsétnyomó gyűrű feje ez a név olvasható: OMHARUS. Dr. *Finály Henrik*, a régiségár öre, azt véli, hogy e kincsek *Omharus* (?) goth fejedelemtől erednek Kr. u. a 245—325 terjedő időből.

Rémítő nagy tűz pusztított *Paks* Dunamelléki városban a múlt héten. Az eddigi összeírás szerint 411 ház égett porrá. Fájdalom, emberélet is esett áldozatul. A károszseget félmillió forintnyi értékre becsülik.

Különtélek.

Csarnokunk a lap nyomtatása közben támadt ok miatt a számból kiszorult. (Személyi hírek.) A minorita szerzet nagykáptalani gyűlésén Szegeden egybegyűlt atyák *Belcsék Kornél*t választották meg a vármegyénkben fekvő imregi társház főnökévé. — *Kubinyi Mihály*, vármegyénk segédtanfelügyelője, ebben

*) Ez a közg. biz. rendelkezéseiből következőleg már megtörtént!

az állásban véglegesen megerősítettet. — A *Szilvássy József* elhalálása következtében megüresedett főlevéltárosi állásra főispán öméltsósága *Bodacszy Ede* közg. irattárost és alleveáltárost nevezte ki: az így üresedésbe jött állásra pedig további rendelkezésig *Schön Miksa* közg. irnokot s tb. aljegyzőt helyettesítette.

(Főispáni körút). Főispán öméltsósága, mint minden évben tenni szokta, most is sorra látogatja a szolgabírói hivatalokat. F. hó 22-én a n. mihályi, másnap a gálszécsi szolgabírói hivatalt kereste föl titkára társaságában és úgy a közigazgatási ügykezelést, valamint a főszolgabírák által teljesített pénzkezelést s e pénzkezelésnek a községekkel való kapcsolatát beható vizsgálat tárgyává tette. Öméltsósága tegnapelőtt a székvárosba érkezett s körútját még folytatni szándékozik.

(Halálozás). Zétényi és szirma-bessenői *Klobusitzky Regina* grófnő, néhai *Klobusitzky János* gróf özvegye, e hó 22-én Kassán 81 éves korában meghalt. A nemes grófnő felséges királynőneknek palota- és csillagkeresztes hölgye volt. Temetése szerdán nagy pompával ment végbe s földi maradványai a Rozália-hegyen levő családi sírboltba helyeztetek örök nyugalomra.

(Jegyzői szigorlat) volt tegnapelőtt a vármegyeháza nagytermében. A *Viczmány Ödön* főjegyző elnökele alatt működött bizottság *Dely Lajos* és *Stefánics József* községi segédjegyzőket a közszolgálatra kellően előkészülteknek találván, számukra a képesítési oklevelet megállapította; egy szigorló jegyzőt pedig a vizsgálat isméltsére utasított.

(Időjárás) Végre valahára megeredtek az egek csatornái. Mult szombaton este erős mennydörgés és villámlás kíséretében hatalmas, itt-ott jéggel vegyes, zápor zuhogott alá. Ma egy hete d. u. ismét jó szapora esőnk volt. Kedden, a hajnali órákban, nagy éghőború volt. Órahosszat esett, mintha csak dézsából öntötték volna, azután szépen kiderült Szerdán d. u. öt óra tajban ismét cseperegni kezdett, este 8-kor erős zápor szakadt. Csütörtökön pénteken és tegnap délig szép napsütés idő járt. Délután 4-kor már nagyon haragos borulat támadt s ha falb-rudolságunk nem csalódik, ismét zivatarra lehet kilátásunk. A Bodrogközről érkezett tudósítás szerint a helmezi szőlőkben nagy károkat okozott a jégeső; sok helyütt még a szőlő venyigéjét is letördelte.

(Szokatlan tűnemény) vonta magára Ujhelyben a Kazinczy-utcan járó-keő közönség figyelmét mult hétfőn az esteli órákban. Napszállat előtt, beszél egy szavahihető szemtanu, amint a Magashegy és a Kopaszkatető közötti nyíláson át bucsuzó fénynyalábot lövelt a hegyek mögé rejtőzni készülő nap-korong, milliárd és milliárd mennyiségben rajzotak elő zöldes-sárga színű muslincák s pár percig lilinkázva sűtkéreztek a lenyugvó nap sugariban. A mindenkit bámulatra ragadó tűnemény úgy festett, mintha az említt hegy-köz égett volna zöldes színben gomolygó füstfelhő között. Hol vette magát a szokatlan tűnemény, mik voltak azok a muslincák — nem tudjuk. Egyet azonban biztosan állíthatunk a balhiedelemmel szemben, azt, t. i. hogy azok a legyecskék *szárnyas filokszerek nem voltak*.

(A dinnye-évad) az idén jókor beköszöntött. Még a mult hét keddjén az ujhelyi piacon újság volt a hevesi görög-dinnye, a legutóbbi betivásár alkalmával már annyi volt, hogy, mint mondani szokás, dőge volt. Kivált a nyári, vagy sárga-dinnyékből egész garmadák voltak folhalmozva. Ujhelyi krónikások beszélnek, hogy annyi is olyan korán beérett dinnye, mint mostan van, (ki sárga, ki fehér, ki cserhaju nyári dinnye,) nem volt már ötvenhét esztendő óta. A mostani, minőség és mennyiség tekintetében kiváló dinnye-termés az 1832-ikivel vetékedik.

(Emlékeztetjük t. olvasóinkat) a Keleti Kárpátok oszttályának kirándulásokkal egybekötött s f. évi aug. hó 11-ikén a bártfai fürdőben kezdődő közgyűlésére. Az ide vonatkozó részletes programot lapunknak ez évi jun. 16-án kiadott 24. számában találják olvasóink.

(A Rongyva-kérdés), ha nem is rohamosan, de alaposan halad a megoldás felé. Az ujhelyi járás főszolgabírája, mint rendőri hatóság, mindama háztulajdonosokat, kiknek pöccgödreik a Rongyvapatak Malomárkával közvetlenül, — és azokat is, kiknek udvarai a földalatti fősatornával allanak kapcsolatban, pöccgödreiknek tonna-rendszerű átala-kitására, illetve a mellécsatornáknak elzárására kötelezte. A kir. kulturmérnöki hivatal is bemutatta már az alispáni hivatalhoz a Rongyva-szabályozásra vonatkozó műszaki munkát s terjedelmes javaslatát.

(Mult számunkban), az 1811-iki híres szüret ösmertető cikkben említtük, hogy az idén jul. 19-én már teljesen kifejlett és érett góhészőlőt lehetett találni a Hegyalján. Lapunknak egy szorgalmas olvasója most arról értesít, hogy 1862-ben, a pataki jogászoknak jul. 15-én tartott egzámenjén kosárszámra fogyasztották az érett szőlőfürtöket, melyeket oda D. szőlőbirtokos szállított Ujhelyből.

(A zsólyomkai fürdő) szerencse csillaga ismét felvirradt A 70-es évek végén, mikor a regényes fekvésű fürdőcske primitív állapotából kezdett kiemelkedni, mint üdülőlhely tömeges látogatottságnak örvendett az ujhelyiek részéről. Később,

mint minden felkapott dolog, hamar meguntottá vált Ujhely előtt a zsólyomkai fürdő is. Évekig selyett s már igen-igen ráillett a vers mondása, hogy — „kidült, bedült az oldala...”. Jelenlegi szorgalmas és do'oghoz értő tulajdonosa ez év megnyíltával sokat csinított az üdülőlhelyeken, rendbeszedette a fürdőszobákat, fedett mulató termet építtetett, izletes konyháról, jó pincéről s kellő kiszolgálóról gondoskodott. A vendégek, többnyire a hivatalnok osztályból, kik a napi járom sulyát levette, esténként oda felsétálnak, ugyszintén az az egypár ujhelyi család, a mely a kellemes vidéket és kitűnően üdítő fürdőhelyet a dugzagdagoknak való Tátra-Füredék helyett itten találta föl, teljes ölésmérséssel nyilatkozta elöttünk a «Zsólyomka» fürdőnek mostani barátságos voltáról. Mindezek alapján szives készséggel ajánljuk és merjük ajánlani városunknak ezt az egyetlenegy hegyi fürdőt a napi gondoktól szabadulni vágyó közönség figyelmébe.

(Halál a kutban.) *Fendrich Mózes* ujhelyi szatócna ifju feleségét f. hó 22-én, a reggeli órákban holtan húzták ki a Kazinczy-utcai Dankóféle ház udvarán lévő mély kutból. Hogy a szerencsétlen s minden pillanatban az anyai örm teljesedését váro asszony mimódon zuhanhatott a kutba, bajos elgondolni, mert a kerekcs kutnak magas és jó karban álló kávája van. Az öngyilkosság esetét kizárva, egyetlen elfogadható föltevés, hogy szomját oltani mehetett a kutra, annyival is inkább, mert mellette edényt nem lelték. Valószínű, hogy a kerék tengelyén kötélre csavart és vízzel telt sulyos veder csuszhatott meg a kut káváján, s magával rántotta az egyensulyt vesztett asszonyt. Mire észrevették s az összececsődült kíváncsi tömegből akadt egy bátrabb parasztleány, ki a kutba ereszkedett: már halva volt. A vízbe fuláson kívül a homlokán és balhalántékán kapott sérülések is hozzájárultak ahalál okához.

(A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület) ez évi közgyűlését Brassóban augusztus hó 20. s következő napjain fogja megtartani. Az egyházkerületi képviselők e közgyűlésre külön vonaton mennek. A külön vonat augusztus hó 18-ikán délután 2 órákor indul Miskolcra, s az utasok felvétele végett Szerencsen, Nyiregyházan, Debreczenben és Nagyváradon fog megállapodni. E külön vonatra utitársakul a képviselőkön kívül szivesen elfogadhatnak azok hozzátartozói, valamint a haza bármely részéből férfiak és nők, mint vendégek. A külön vonat árai Brassóba és onnan vissza törtéendő utazásért egy személy után S. a. - Ujhelyről I. oszt. 22.80, II. o. 17, III. o. 11 ft. 40 kr. A térti jeggyel az utasok mindegyike 2 helyen ki szállhat, s utazási kedvezményét szept. 2-ikáig élvezheti. Résztvenni szándékozók a menettérti jegy árát aug. 10-ik napjáig bezárólag a rendező-bizottság pénztárosa, *Kulcsár Károly* gondnokhoz Miskolcra küldjék be.

(Letört virágszál.) Most csütörtökön f. hó 25-én tették öröknyugalomra, *Szent-Iványi László* málczai birtokosnak, annyi szép és nemes tulajdonokkal megáldott, felejtethetlen emlékü, kedves leányát, a még csak 16 tavaszt látott *Gabriellát*. A kedves halottnak koszorúzott elfödött koporsójához nagyszámu és fényes gyülekezetet hozott össze a fájó részvétnék igaz, őszinte érzése. Szem nem maradt könyezetlenül, sziv megindulás nélkül s minden jelenvoltat szive mélyéig érintett a fájdalomtól megtört szülők látása. És mily szivszagató látvány volt mikor az elköltözöttnek 12 barátnéja görcsös fájdalommal odaborult a hideg ércoporsóra, mely e szép hölgykoszorúnak legszebb bimbáját *Gabriellát* örökre magába zárta. A kedves otthon tornácán elhangzott gyászdalok után 12 ifju remegő kézzel, nehéz szívvvel emelte föl s vitte az ősi családi sírboltba a drága hamvakat Csepegtessen gyógyító irt a megszomorodott, szívi szülők, rokonok, barátok, tisztelők sebzett szívére az a tudat, hogy fájdalomukban igen sokan és igazán osztoznak. — A család részéről kiadott gyászejelentés így szól: „Mély fájdalommal telt szívvvel jelentjük *szentiványi Szent-Iványi Lászlónak* megbold. első nejétől *Dorner Ernesztintől* született leányának *szentiványi Szent-Iványi Gabriellának* életének 16-ik évében, f. hó 23-án esteli 6°/_o órákor, a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült teteme f. hó 25-én délutáni 4 órákor fog Málczán, a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szt. misé áldozat f. hó 26-án reggeli 9 órákor a családi sírbolt kápolnájában fog a Mindenhatónak bemutatni. Málcán, 1889. július 23-án. *Szentiványi Szent-Ivány László*, *Szentiványi Szent-Ivány Lászlóné*, szül. *Tishler Gabriella*, *Szentivány Szent Ivány Karola*, *Agh-Csernyői Szerdahelyi János*, *Agh-Csernyői Szerdahelyi Vincze*, *Szerdahelyi Vinczéné szül. Viczmány Zsófia* nagybátyjai és neje. *Szerdahelyi László*, *Szerdahelyi Adrien*, *Szerdahelyi Lajos* unokatestéveri. Áldott legyen emléke és az elenyészhetetlen világosság fényeskedjék a korán elhunyt kedves gyermeknek!

(Távozó főparancsnok). Sáros-Patakról írják: Tuzoltó-egyesületünk főparancsnokát elvesztette. Ugyanis várbogyai *Bogay Zsigmond* f. hó 13-án, mint honvéd-huszárfőhadnagy, tényleges szolgálatba lépett. Egyesületünknek megalakulása óta

buzgó és fáradhatatlan tagja volt. érdemeit elsorolnunk nem lehet. A választmány és parancsnokság július 11-én búcsúzott tőle, midőn az egyesület nevében *Dr. Finkay József*, e. titkár, a város nevében pedig *Kun Dániel*, főbíró, mondott a távozónak szíves istenhözadót, mire *Bogyay* meghatótt és könnyezve válaszolt.

(Tüzek). S. pataki tudósítónk írja, hogy ottan f. hó 22-én reggel 7 órakor kigyuladt a Héczén *Kálai Pál* csürje és le is égett a már behordott ez évi összes termésével és lakóházával együtt. Tüztőlóink 1/2 11-kor vonultak be a tűz eloltása után. A petrahai gyakorlóterén lévő huszárság vágatva rohant be a vész helyére; szerencsénkre azonban nem sokára eltávozhattak. Ha északi szél fú, Héczse is könnyen a *Hustácz* városrészt sorsára jut, sőt a belvárost sem lehetett volna megmentenünk. Csak a teljes szélesédd mellett volt lehető a sikeres védekezés. — *Széphalmon* f. hó 24-én két lakóház égett le az összes melléképületekkel, étellel és takarmánnyal együtt. A vész nagybodadásának meggátolásában érdeme van az újhelyi derék tüzoltóságnak is, mely főparancsnoka által vezetve, előismerést érdemlőleg működött.

(A tarzali gyógyszerár ügye.) A belügy miniszter *Horváth Imre* gyógyszerész kérelmét, hogy az özv. *Babcsák János*-féle tarzali gyógyszerár személyes üzleti jogosítványa rearuháztassék — teljesíthetőnek nem találta.

TANÜGYI ROVAT.

Ertesítés

a homonnai középkereskedelmi iskoláról.

— A szülők és gyámok figyelmébe. —

(Folyt. és vége.)

II. A középkereskedelmi iskolák gyakorlati célja.

Hogy miféle életcélhoz jut az ifju egy ily szaktanintézetben annak kimutatására felsorolom azon életpályákat, melyekre itt előkészül.

A középkereskedelmi iskolát végzett tanuló lehet.

1. Önálló kereskedő, átveheti pl. szüleinek üzletét, vagy, ha módjában áll, saját erejéből terem magának e téren önállóságot.

2. Alkalmazást talál nagyobb kereskedő üzletekben, ahol szakképzettségének gyakorlati értékesítésére tér kínálkozik; mint segéd, üzletvezető stb. továbbá mint pénztáros, könyvelő vagy más szakszerű hivatalnok különféle ipari, kereskedelmi és gazdasági vállalatoknál, gyárakban és társulatoknál, magán kereskedő-házaknál, takarékpénztáraknál, biztosító-intézeteknél, hitelszövetkezeteknél és bankoknál.

3. A köztisztviselők minősítéséről szóló törvény szerint pedig lehetnek a középkereskedelmi iskolát végzett ifjak: a) A postaszaknál: postafőtiszt, tiszt és gyakorlók (14. §). b) A számviteli szaknál: a minisztériumoknál, a megyéknél, törvényhatósági joggal felruházott városoknál, a pénzügyi igazgatóságoknál, adófelügyelőknél, illetékkiszabási- és adóhivataloknál, a dohányjövődéknél, az állami jószágigazgatóságoknál, a bányászat és pénzverésnél, az államnyomdánál a lottó-, posta- és távirdaigazgatóságoknál, állami zálogházaknál, a tébolydákánál, kórházaknál és általában minden állami hivatalnál és intézetnél alkalmazott számviteli és ellenőrző tisztviselők; ez esetekben azonban még államszámveteltani vizsgálatot is kell tenniük (17. §). c) A pénztári szaknál: a központi államkincstár, a zágrábi állampénztár, valamint az adóhivatalok- és határvámhivataloknál, tisztviselők, köztörvényhatósági pénztárnokok, alpenztárnokok (ellenőr) és könyvvizetők, gyámi pénztárnokok, állami hidaknál pénztárnokok és ellenőrök (18. §). d) A kezelési szaknál: dohányárudai, raktári, valamint lottóigazgatósági tisztviselők (19. §). e) A vegyes szakoknál: zálogházi igazgató, ellenőr, könyvelő, pénztárnok és ellenőrzési számtisztek (22. §). 3. Lehetnek továbbá: vasuti hivatalnokok is (16,506.) 81. sz. közl. minisztr. r).

4. Beléphetnek a tudományegyetemre a középkereskedelmi iskolai tanári tanfolyamra.

5. Ha mezőgazdasági pályára kívánnak átlépni, felvétetnek a hazai összes gazdasági tanintézetekbe.

A középkereskedelmi iskolát végzett ifju tehát boldogulhat más pályán is, nem szükséges, hogy okvetlen kereskedő legyen.

A fenti kivonatokban közölt «szervezettel» rendezett középkereskedelmi iskoláknál magasabb szakképző intézet a kereskedelmi szakoktatás terén Magyarországon nincs.

A «közép» jelző ugyan arra a gondolatra vezetheti az embert, hogy van az ismertett középkereskedelmi iskolákon kívül felső, vagy felsőbb is.

És csakugyan hallunk ilyet is: «kereskedelmi akadémia.» Ilyen van pl. Budapesten, Kolozsváron, Sopronban, Pozsonyban. Nagyon könnyen azt lehetné valaki, hogy ezen akadémia a középkereskedelmi iskolákban végzett tanulmányok folytatására szolgáló magasabb szakintézetek, hogy talán úgy áll a kettő egymáshoz, mint pl. a középtanodák (gimn. és reál.) a jogi akadémiaéhoz, vagy az egyetemhez. Hát erre nézve jelenthetem, hogy ezen kereskedelmi akadémiaik közt a budapesti, mint legrégebb, mindjárt eleinte akadémia címet viselt, a többiek, azelőtt önálló középkereskedelmi iskolák, később kapták e címet külön miniszteri

engedéllyel, pl. a kolozsvári keresked. iskola is csak két év óta akadémia; de szervezőik meg egyez a középkeresked. iskolakéval, ugyanazon tannetv és rendtartási szabályokkal, azon különbséggel mégis, hogy ezen kereskedelmi akadémiaikon tanítanak egy negyedik évfolyamban a keleti nyelvek is, de a rendtartási szabályok 2. §-ában az áll, hogy ezekre a nyelvekre szánt negyedik évfolyam a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által bármely háromosztályú középkereskedelmi iskolában engedélyeztetik, ha arra elegendő számmal jelentkeznek tanulók. Az igaz, hogy ez a polgári iskolával kapcsolatosra nincs határozottan kimondva.

Ha tehát valamely ifju kereskedelmi pályára készül, nem szükséges az említett akadémiaira mennie, ugyanazt a szakképzettséget és gyakorlati életcél elérést bármely önálló vagy polgári iskolával kapcsolatos középkeresked. iskolában és bizonyára sokkal kevesebb költséggel.

Tudnivalók a jövő tanévre.

1. A tek. megyei kir. tanfelügyelőségnek a beiratások tárgyában hozánk intézett utasítása folytán, a homonnai polg. iskola V., illetőleg I. keresk. osztályába belépni szándékozó tanulók felvételét, beiratását f. évi augusztus hó 10-15 20-ig fogjuk eszközölni, az alsó négy osztályba egész szept. 1-ig lehet jelentkezni.

2. A polgári iskolába való beléphetés föltételei a múlt évi értesítésben, a középkereskedelmi mibe pedig fentebb a rendtartási szabályokban vannak közölve.

3. Tandij a polg. iskola bármely osztályában évenként 5 ft, a kereskedelmiben 12 ft. Ezenfelül minden tanuló fizet 2 ft beiratási, 30 kr értesítő- és 20 kr ifj. könyvtárdíjat.

4. Szegénysorsu jó tanulók a tandijfizetés alól felmentetnek. Ez iránti szabályszerűen felszerelt kérvényüket a beiratáskor az igazgatónál kell benyújtani.

Végül bátor vagyok a t. szülőkkel azt is tudatni, hogy kisebb gyermekek havonként 10—14 ft, felnőttek 15—20 ftért uri házaknál kaphatnak teljes ellátást.

Homonnán, 1889. évi július hóban.

Gerecz Lajos, polg. isk. igazgató.

Szülők figyelmébe *Fischer Armin*, néptanító K. Helmecezen, lapunk dolgozó társa, polgári iskolába készülő magántanulók oktatását és ellátását nagyon jutányos föltételek mellett hajlandó elvállalni. Szolgáljon ez utmutatásul azoknak is, kik szerkesztő segítségéhez e tárgyban kérdéssel fordultak.

KÖZGAZDASÁG.

Tokaj-Hegyalja pusztulása.

— A szakértők tanulmányútja —

Dr. Szabó Gyula szőlőjébe felérve, a 2 éves *Vialla* rigolirozott agyagos talajban, mely előbb parlagon hevert, szép buja fejlődésben, a Ripáriánál sokkal erőteljesebb állapotban találtatott. Levélzete dus, erőteljes, fája erősebb vastagabb a Ripáriáénál, nemrégén, s mostan lett zöld ojtással hasításba furminttal a tarzali vincellérképezde tanár vezetése alatt beoltva.

Az előbbi oltások megeredési % a igen jó, mert 95% on felül van. Itt az oltást igen eltalálták, s itten eső is lévén, a vegetáció is segélyre jött az ojtásnak, s így a 2—3 hetes ojtások gyönyörűen kihajtottak.

Az első évben a *Vialla* satnya volt, s már féltelni lehetett, hogy a fillokszerával meg nem bir, de mostani fejlődése nagyon jó, nagyon erős és megfelelő.

Vesszője megegyezik olyan erős, mint a Ripáriáé. és ennek tulajdonittatik azon körülmény, hogy az ojtások benne sokkal jobban sikerülnek s hogy sokkal inkább megfelelők, mint a Ripáriában, mert az ellentét az alany és furmint között nem oly nagy s így ez amannak dus fejlődésével párhuzamban is haladni képes és így az állandóság tekintetében is több reményt nyújt a Ripária alanyánál.

Az ojtás forradása is szemügyre vétetvén, az sokkal tökéletesebbnek ítéltetett mint a Ripária forradása; A *Vialla* gyökérzetén azonban a fillokszera okozta jellegző dudorodások — a módosítások — észlelhetők valának, s ezen körülmény — nagy aggályt okozott a jelenlévőknek.

A *Rupestris* köporos talajban, mely szinte felrigoliroztatott, szépen fakad, de e tavaszon levén csupán elültetve, gyengesége miatt róla ítélet mondani korai.

Ripáriára 2 éves furmint ojtásokat láttunk itt is, azonban a forradás ezeknél szintén hiányos és a necrose — miatt az ojtás meg nem felelőnek s sokak részéről életképtelennek ítéltetett.

Dr. Szabó Gyula franciaországi tanulmányútjáról hazatérve teljes reménységgel van a tokaj-hegyaljai szőlőknek is újalakíthatása iránt, s ő maga szép példával megyen előre, s nem csupán saját érdekét, hanem polgártársai ügyét is szíven viseli s azokkal fáradságát s tudományát megosztani kész, mert a kísérleti telepet nemcsak vezet, hanem annak sikerét bebizonyítandó, az anyagi áldozattól sem riad vissza, hogy a tállyaiknak az ujra telepítésnél a megfelelő ellentálló alanyok biztosítása tekintetében a kiindulási pontot kezdőbe adhassa.

A szemleut véget érven, a tágas borházban gyülekeztek az orsz. bizottság tagjai és a helyszínen megjelent szőlőbirtokosok, ahol Viczmány Ödön gazd. egyesületi h. elnök arra hivta fel az egybegyült szakértőket, hogy a látottak után egy tanácskozmányt tartani s a Tokaj-Hegyalja újalakítására véleményüket és tanácsukat nyilvánítani sziveskedjenek.

A vita megindult, jó soká is tartott, azonban a nézetek és vélemények nagyon eltérők lévén, azok bővebb méltathatása végett jegyzőkönyv határozatott felvételni, s a tanácskozás eredménye így valószínűleg az orsz. gazd. egyesület közlönyében a «Gazdasági Lapok» ban és a «Borászati Lapok»-ban fog megjelenni.

Este volt midőn a városba leértünk, a hol a vendégek *Dr. Szabó Gyula* által a legszivesebben elszállásoltattak, a mely után ugyancsak szíves vendégszerető házában gyűltek össze vacsorára. Mintegy 40-en voltak itt is jelen, s így a pohárköszöntők egész sora látott napvilágot, ahol a mozgalom vezetőire, az orsz. gazdasági és a zemplénvármegyei gazdasági egyesületre s azok vezetőire mondatott pohárköszöntő, reá utaltatván arra, hogy a Tokaj-Hegyalja tőlük várja és reményli nyomorult sorsából való kibontakozhatását.

A hangulat itten a látottak után, a legszivesebb vendégszeretet mellett sem lehetett rózsás, s a több irányú viták után avval búcsúztunk egymástól, hogy «a viszontlátásra a lapok hasábjain.»

A társaság egy része — kiállva a nagy hőségben — hazarándult, a másik része pedig a reggeli vonattal Miskolcra át Szendrőre, a mely tanulmányut eredményét élénk érdeklődéssel várjuk.

Mindezek után nem lehet most más véleményünk mint az, hogy a Tokaj-Hegyalja városa a legkétségbeejtőbb, s itt gyors és országos segélyről kell gondoskodni, ha ama 38 községet 11 városával s 60,000 magyar emberével a magyarországnak s a magyar nemzetnek megtartani akarjuk.

Ez iránt azonban nem lehet kétségünk s így bizva remélünk.

S.-a. Újhely, 1889. jun. 20.

Löcherer Andor.

(Vége.)

A közönség köréből.

— Alak s tartalomért a beküldő felelős. —

Nyilvános köszönet.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A f. 1889. évi június hó 6-ik napján városunk *Hustácz*-nak nevezett részében dühöngött tüzvész alkalmával károsodottak segélyezésére általam, mint akkor helyettes főbíró által kibocsájtott, *Nemes Ferenc* jogtanár, mint a helybeli népbank elnöke; *Dr. Ballagi Géza* jogtanár, mint az itteni polgári olvasó kör elnöke; *Molnár János* tanító, mint az alsó tanyai gazdák elnöke; *Bencsik József*, városi rendőrbiztos; *Ulics András*, *Boross József* és *Galgóczy Károly* városi tanácsosok kezeihez átadott gyűjtőleveken adakozók névsorát s az adomány mennyiségét is kitüntető / alatti kimutatásnak becses lapjában leendő közze-tételét a midőn az előjáróság nevében tisztelettel kérelmeztem*), — megragadom az alkalmat, segélyezett polgártársaim nevében, kegyes jó királyunk Ófelségének 500 ftnyi legkegyelmesebb adományáért legmélyebb jobbjai hódolatunkat és hü ragszkodásunkat nyilvánítani, s ugy ezen legfelsőbb, valamint a magas kormánytól nyert 300 ftot, végre az országos «Jósziv» egyesülettől kapott 1000 forintnyi tetemes segélyek kieszközléseért rólunk atyailag gondoskodó Főispánunk ömértóságának, ugyszint a szegények sorsát szíven viselő s azok baján segíteni is kész derék főszolgabiránknek a nyilvánosság előtt is köszönetet mondani és kijelenteni, hogy a kárvallottaink érdekében tett sikeres fáradozásaikkal lakosságunkat, különösen pedig ennek értelmiségét örök hála kötelezték. — Megemlítve még, hogy S.-a. Újhely város lelkes közönsége sem felejtkezett meg rólunk inségünkben, mennyiben ő is küldött előjárósága után 96 ft 50 krt, — és végre, hogy kárvallottainkkal szemben az égési károk megállapítása és kifizetésénél az «első magy. ált. bizt. társaság» az «Azienda» és «Fonciere» a legméltányosabban jártak el, és hogy ugyanezt a «Phönix»-ről épen nem mondhatjuk.

Tisztelettel vagyok

S.-Patakon, 1889. július 13-án

alázatos szolgálója:

Vay István,
város ügyésze.

*) Öszinte sajnálatunkra szolgál, hogy az igen nagyterjedelmű s 408 ft. 48 krnyi összegről szóló kimutatást lapunkba fel nem vehetjük. Szerkesztőségünkönél azonban egy hónapig bárki által megtekinthető. Szerk.

Szerkesztőségi posta.

A végzetes nap. Nem kövölhető. Kéziratát egy hétig megőrizzük.

D. M. urnak *Holyben*. Közlését jövő számunkban megkezdjük. Nem lehetne-e a kissé terjedelmes dolgozaton rövidíteni?

Felelős szerkesztő:

HORVÁTH JÓZSEF.

Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**

Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.**

buzgó és fáradhatatlan tagja volt. érdemeit elsorolnunk nem lehet. A választmány és parancsnokság július 11-én búcsúzott tőle, midőn az egyesület nevében *Dr. Finkey József*, e. titkár, a város nevében pedig *Kun Dániel*, főbíró, mondott a távozónak szíves istenhözadót, mire *Bogyay* meghatótt és könnyezve válaszolt.

(Tüzek). S. pataki tudósítónk írja, hogy ottan f. hó 22-én reggel 7 órakor kigyuladt a Héczén *Kálai Pál* csürje és le is égett a már behordott ez évi összes termésével és lakóházával együtt. Tüzoltóink 1/2 11-kor vonultak be a tűz eloltása után. A petrahi gyakorlóterén lévő huszárság vágatva rohant be a vész helyére; szerencsénkre azonban nem sokára eltávozhattak. Ha északi szél fu. Hécsé is könnyen a *Hustács* városrészt sorsára jut, sőt a belvárost sem lehetett volna megmentenünk. Csak a teljes szélszél mellett volt lehető a sikeres védekezés. — *Széphalmon* f. hó 24-én két lakóház égett le az összes melléképületekkel, étellel és takarmánnyal együtt. A vész nagyobbodásának megállításában érdeme van az újhelyi derék tűzoltóknak is, mely főparancsnoka által vezetve, elismerést érdemlőleg működött.

(A tarzali gyógyszerár ügye.) A belügy miniszter *Horváth Imre* gyógyszerész kérelmét, hogy az özv. *Babcsák János*-féle tarzali gyógyszerár személyes üzleti jogosítványa rearuháztassék — teljesíthetőnek nem találta.

TANÜGYI ROVAT.

Értesítés

a homonnai középkereskedelmi iskoláról.

— A szülők és gyámok figyelmébe. —
(Folyt. és vége.)

II. A középkereskedelmi iskolák gyakorlati célja.

Hogy miéle életcélhoz jut az ifju egy ily szaktanintézetben annak kimutatására felsorolom azon életpályákat, melyekre itt előkészül.

A középkereskedelmi iskolát végzett tanuló lehet.

1. Önálló kereskedő, átveheti pl. szüleinek üzletét, vagy, ha módjában áll, saját erejéből terem magának e téren önállóságot.

2. Alkalmazást talál nagyobb kereskedő üzletekben, ahol szakképzettségének gyakorlati értékesítésére tér kínálkozik; mint segéd, üzletvezető stb. továbbá mint pénztáros, könyvelő vagy más szakszerű hivatalnok különféle ipari, kereskedelmi és gazdasági vállalatoknál, gyárakban és társulatoknál, magán kereskedő-házaknál, takarékpénztáraknál, biztosító-intézeteknél, hitelszövetkezeteknél és bankoknál.

3. A köztisztviselők minősítéséről szóló törvény szerint pedig lehetnek a középkereskedelmi iskolát végzett ifjak: a) A postaszaknál: postafőtiszt, tiszt és gyakornokok (14. §). b) A számviteli szaknál: a minisztériumoknál, a megyéknél, törvényhatósági joggal felruházott városoknál, a pénzügyi igazgatóságoknál, adófelügyelőknél, illetékkiszabási- és adóhivataloknál, a dohányjövédéknél, az állami jószágigazgatóságoknál, a bányászat és pénzverésnél, az államnyomdánál a lottó-, posta- és távirdaigazgatóságoknál, állami zálogházaknál, a tébolydánál, kórházaknál és általában minden állami hivatalnál és intézetnél alkalmazott számviteli és ellenőrző tisztviselők; ez esetekben azonban még államszámveteltani vizsgálatot is kell tenniük (17. §). c) A pénztári szaknál: a központi államkincstár, a zágrábi állampénztár, valamint az adóhivatalok- és határvámhivataloknál, tisztviselők, köztörvényhatósági pénztárnokok, alpenztárnokok (ellenőr) és könyvvizsgálók, gyámi pénztárnokok, állami hidaknál pénztárnokok és ellenőrök (18. §). d) A kezelési szaknál: dohányárudai, raktári, valamint lottóigazgatósági tisztviselők (19. §). e) A vegyes szakoknál: zálogházi igazgatók, ellenőr, könyvelő, pénztárnok és ellenőrzési számtisztek (22. §). 3. Lehetnek továbbá: vasuti hivatalnokok is (16,506.) 81. sz. közl. minisztr. r).

4. Beléphetnek a tudományegyetemre a középkereskedelmi iskolai tanári tanfolyamra.

5. Ha mezőgazdasági pályára kívánnak átlépni, felvétetnek a hazai összes gazdasági tanintézetekbe.

A középkereskedelmi iskolát végzett ifju tehát boldogulhat más pályán is, nem szükséges, hogy okvetlen kereskedő legyen.

A fenti kivonatban közölt «szervezet» rendezett középkereskedelmi iskoláknál magasabb szakképző intézet a kereskedelmi szakoktatás terén Magyarországon nincs.

A «közép» jelző ugyan arra a gondolatra vezetheti az embert, hogy van az ismertett középkereskedelmi iskolákon kívül felső, vagy felsőbb is.

És csakugyan hallunk ilyet is: «kereskedelmi akadémia.» Ilyen van pl. Budapesten, Kolozsváron, Sopronban, Pozsonyban. Nagyon könnyen azt lehetné valaki, hogy ezen akadémia a középkeresked. iskolákban végzett tanulmányok folytatására szolgáló magasabb szakintézetek, hogy talán úgy áll a kettő egymáshoz, mint pl. a középtanodák (gimn. és reál.) a jogi akadémiahoz, vagy az egyetemhez. Hát erre nézve jelenthetem, hogy ezen kereskedelmi akadémia közt a budapesti, mint legrégebb, mindjárt eleinte akadémia címet viselt, a többiek, azelőtt önálló középkereskedelmi iskolák, később kapták e címet külön miniszteri

engedéllyel, pl. a kolozsvári keresked. iskola is csak két év óta akadémia; de szervezetök meg egyez a középkeresked. iskolákkal, ugyanazon terv és rendtartási szabályokkal, azon különbséggel mégis, hogy ezen kereskedelmi akadémiaokon tanítanak egy negyedik évfolyamban a keleti nyelvek is, de a rendtartási szabályok 2. §-ában az áll, hogy ezekre a nyelvekre szánt negyedik évfolyam a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által bármely háromosztályú középkereskedelmi iskolában engedélyeztetik, ha arra elegendő számmal jelentkeznek tanulók. Az igaz, hogy ez a polgári iskolával kapcsolatosra nincs határozottan kimondva.

Ha tehát valamely ifju kereskedelmi pályára készül, nem szükséges az említett akadémiaakra mennie, ugyanazt a szakképzettséget és gyakorlati életcél elérést bármely önálló vagy polgári iskolával kapcsolatos középkeresked. iskolában és bizonyára sokkal kevesebb költséggel.

Tudnivalók a jövő tanévre.

1. A tek. megyei kir. tanfelügyelőségnek a beiratások tárgyában hozzánt intézett utasítása folytán, a homonnai polg. iskola V., illetőleg I. keresk. osztályába belépni szándékozó tanulók felvételét, beiratását f. évi augusztus hó 10-től 20-ig fogjuk eszközölni, az alsó négy osztályba egész szept. 1-ig lehet jelentkezni.

2. A polgári iskolába való beléphetés föltételei a mult évi értesítésben, a középkereskedelmi mibe pedig fentebb a rendtartási szabályokban vannak közölve.

3. Tandij a polg. iskola bármely osztályában évenként 5 ft, a kereskedelmiben 12 ft. Ezenfelül minden tanuló fizet 2 ft beiratási, 30 kr értesítő- és 20 kr ifj. könyvtáradíjat.

4. Szegénysorsu jó tanulók a tandíjfizetés alól felmentetnek. Ez iránti szabályszerűen felszerelt kérvényüket a beiratáskor az igazgatónál kell benyújtani.

Végül bátor vagyok a t. szülőkkel azt is tudatni, hogy kisebb gyermekek havonként 10—14 ft, felnőttek 15—20 ftért uri házaknál kaphatnak teljes ellátást.

Homonnán, 1889. évi július hóban.

Gerecz Lajos, polg. isk. igazgató.

Szülők figyelmébe *Fischer Armin*, néptanító K. Helmecezen, lapunk dolgozótársa, polgári iskolába készülő magántanulók oktatását és ellátását nagyon jutányos föltételek mellett hajlandó elvállalni. Szolgáljon ez utmutatásul azoknak is, kik szerkesztő segítségéhez e tárgyban kérdéssel fordultak.

KÖZGAZDASÁG.

Tokaj-Hegyalja pusztulása.

— A szakértők tanulmányútja —

Dr. Szabó Gyula szőlőjébe felérve, a 2 éves *Vialla* rigolirozott agyagos talajban, mely előbb parlagon hevert, szép buja fejlődésben, a Ripárián sokkal erőteljesebb állapotban találtatott. Levélzete dus, erőteljes, fája erősebb vastagabb a Ripáriáénál, nemrégén, s mostan lett zöld ojtással hasításba furminttal a tarzali vincellerképezdei tanár vezetése alatt beoltva.

Az előbbeni oltások megeredési 90%-a igen jó, mert 95%-on felül van. Itt az oltást igen eltalálták, s itten eső is lévén, a vegetáció is segélyre jött az ojtásnak, s így a 2—3 hetes ojtások gyönyörűen kihajtottak.

Az első évben a *Vialla* satnya volt, s már féltelni lehetett, hogy a fillokszerával meg nem bír, de mostani fejlődése nagyon jó, nagyon erős és megfelelő.

Vesszője még egyszer olyan erős, mint a Ripáriáé. és ennek tulajdonittatik azon körülmény, hogy az ojtások benne sokkal jobban sikerülnek s hogy sokkal inkább megfelelők, mint a Ripáriában, mert az ellentét az alany és furmint között nem oly nagy s így ez amannak dus fejlődésével párhuzamban is haladni képes és így az állandóság tekintetében is több reményt nyújt a Ripária alanyánál.

Az ojtás forradása is szemügyre vétetvén, az sokkal tökéletesebbnek ítéltetett mint a Ripária forradása; A *Vialla* gyökérzetén azonban a fillokszera okozta jellegző dudorodások — a módosítások — észlelhetők valának, s ezen körülmény — nagy aggályt okozott a jelenlévőknek.

A *Rupestris* köporos talajban, mely szinte felrigoliroztatott, szépen fakad, de e tavaszon lévén csupán elültetve, gyengesége miatt róla ítéletet mondani korai.

Ripáriára 2 éves furmint ojtásokat láttunk itt is, azonban a forradás ezeknél szintén hiányos és a necrose — miatt az ojtás meg nem felelnek s sokak részéről életképtelenség ítéltetett.

Dr. Szabó Gyula franciaországi tanulmányútjáról hazatérve teljes reménységgel van a tokaj-hegyaljai szőlőknek is újalakíthatása iránt, s ő maga szép példával megyen előre, s nem csupán saját érdekét, hanem polgártársai ügyét is szíven viseli s azokkal fáradságát s tudományát megosztani kész, mert a kísérleti telepet nemcsak vezet, hanem annak sikerét bebizonyítandó, az anyagi áldozattól sem riad vissza, hogy a tállyaiknak az újra telepítésnél a megfelelő ellentálló alanyok biztosítása tekintetében a kiindulási pontot kezdőbe adhassa.

A szemleut véget érven, a tágas borházban gyülekeztek az orsz. bizottság tagjai és a helyszínen megjelent szőlőbirtokosok, ahol Viczmány Ödön gazd. egyesületi h. elnök arra hívta fel az egybegyült szakértőket, hogy a látottak után egy tanácskozást tartani s a Tokaj-Hegyalja újalakítására véleményüket és tanácsukat nyilvánítani szíveskedjenek.

A vita megindult, jó soká is tartott, azonban a nézetek és vélemények nagyon eltérők lévén, azok bővebb méltathatása végett jegyzőkönyv határozatott felvételni, s a tanácskozás eredménye így valószínűleg az orsz. gazd. egyesület közlönyében a «Gazdasági Lapok»-ban és a «Borászati Lapok»-ban fog megjelenni.

Este volt midőn a városba leértünk, a hol a vendégek *Dr. Szabó Gyula* által a legszívesebben elszállásoltattak, a mely után ugyancsak szíves vendégszerető házában gyűltek össze vacsorára. Mintegy 40-en voltak itt is jelen, s így a pohárköszöntők egész sora látott napvilágot, ahol a mozgalom vezetőire, az orsz. gazdasági és a zemplérvármegyei gazdasági egyesülete s azok vezetőire mondatott pohárköszöntő, reá utaltatván arra, hogy a Tokaj-Hegyalja tőlük várja és reményli nyomorult sorsából való kibontakozhatását.

A hangulat itten a látottak után, a legszívesebb vendégszeretet mellett sem lehetett rózsás, s a több irányú viták után avval búcsúztunk egymástól, hogy »a viszontlátásra a lapok hasábjain.«

A társaság egy része — kiálva a nagy hőségben — hazarándult, a másik része pedig a reggeli vonattal Miskolcra át Szendrőre, a mely tanulmányut eredményét élénk érdeklődéssel várjuk.

Mindezek után nem lehet most más véleményünk mint az, hogy a Tokaj-Hegyalja sorsa a legkétségbeejtőbb, s itt gyors és országos segélyről kell gondoskodni, ha ama 38 községet 11 városával s 60,000 magyar emberével a magyarországnak s a magyar nemzetnek megtartani akarjuk.

Ez iránt azonban nem lehet kétségünk s így bizva remélünk.

S.-a.-Ujhely, 1889. jun. 20.

Löcherer Andor.

(Vége.)

A közönség köréből.

— Alak s tartalomért a beküldő felelős. —

Nyilvános köszönet.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A f. 1889. évi június hó 6-ik napján városunk *Hustács*-nak nevezett részében dühöngött tüzvész alkalmával károsodottak segélyezésére általam, mint akkor helyettes főbíró által kibocsájtott, *Nemes Ferenc* jogtanár, mint a helybeli népbank elnöke; *Dr. Ballagi Géza* jogtanár, mint az itteni polgári olvasó kör elnöke; *Molnár János* tanító, mint az alsó tanyai gazdák elnöke; *Bencsik József*, városi rendőrbiztos; *Ulrich András*, *Boross József* és *Galgóczy Károly* városi tanácsok kezeihez átadott gyűjtőleveken adakozók névsorát s az adomány mennyiségét is kitüntető alatti kimutatásnak becses lapjában leendő közléstétél a midőn az előjáróság nevében tisztelettel kérelmeztem*, — megragadom az alkalmat, segélyezett polgártársaim nevében, kegyes jó királyunk Ófelségének 500 ftnyi legkegyelmesebb adományáért legmélyebb jobbjai hódolatunkat és hü ragszkodásunkat nyilvánítani, s ugy ezen legfelsőbb, valamint a magas kormánytól nyert 300 ftot, végre az országos «Jószív» egyesülettől kapott 1000 forintnyi tetemes segélyek kieszközléseért rólunk atyailag gondoskodó Főispánunk ömeltóságának, ugyszinte a szegények sorsát szíven viselő s azok baján segíteni is kész derék főszolgabiranknak a nyilvánosság előtt is köszönetet mondani és kijelenteni, hogy a kárvallottaink érdekében tett sikeres fáradozásaikkal lakosságunkat, különösen pedig ennek értelmiségét örök hála kötelezték. — Megemlítve még, hogy S.-a.-Ujhely város lelkes közönsége sem felejtkezett meg rólunk inségünkben, mennyiben ő is küldött előjárósága után 96 ft 50 krt, — és végre, hogy kárvallottainkkal szemben az égési károk megállapítása és kifizetésénél az «első magy. ált. bizt. társaság» az «Azienda» és «Ponciere» a legméltányosabban jártak el, és hogy ugyanezt a «Phönix»-ről épen nem mondhatjuk.

Tisztelettel vagyok

S.-Patakon, 1889. július 13-án

alázatos szolgálja:

Vay István,
város ügyész.

* Öszinte sajnálatunkra szolgál, hogy az igen nagyterjedelmű s 408 ft. 48 krnyi összegről szóló kimutatást lapunkba fel nem vehetjük. Szerkesztőségünkönél azonban egy hónapig bárki által megtekinthető. Szerk.

Szerkesztőségi posta.

A végzetes nap. Nem közölhető. Kéziratát egy héttig megőrizzük.

D. M. urnak *Holyben*. Közlését jövő számunkban megkezdjük. Nem lehetne-e a kissé terjedelmes dolgozaton rövidíteni?

Felelős szerkesztő:

HORVÁTH JÓZSEF.

Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**

Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORTH ELEMÉRNÉ.**

Árverési hirdetés.

Alulírt kiküldött végrehajtó a polg. tk. rendt. 403. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. keresk. és váltó törvényszéknek 60855/887. számú végzése által Koczó Pál budapesti lakos javára B. Szabó Béla balsai lakos ellen 1000 ft követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt s 460 ftra becsült életnemű, juhok és gazdasági felszerelményekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek a helyszínén, vagyis a s.-pataki bálványos és Csillayné féle tanyán leendő eszközökre határidőül 1889-ik évi aug. hó 5-ik napjának délutáni 3 órája kitűzött, melyhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meghívatnak, hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen, a polg. tk. rdt. 406. §-a szelint szükség esetében becsáron alul is eladani fognak.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1889. évi július hó 11-ik napján.

Pál Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

89/1889. bir. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1889. évi 2758. sz. a. kelt kielégítési végrehajtást rendelő végzése folytán Wohl Lajos javára 160 ft tőke ennek 1889. évi február hó 17-től számított 6% kamatai 21 ft 15 kr per és 6 ft 25 kr végrehajtási költség, továbbá a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1889. évi 3162. számú kielégítési végrehajtást rendelő végzése folytán Lövy Adolf javára 69 ft 05 kr tőke, ennek 1889. évi március hó 16-tól számított 6% kamatai, 14 ft 42 kr per és 6 ft 25 kr végrehajtási költség erejéig felülfoglalt és a kassai kir. tvszék 1888. évi 11547. számú kielégítési végrehajtást rendelő végzése folytán, a felső

magy. orsz. népgazdászati hitel és takarékegyetel javára 7000 ft tőke ennek 1887. évi október 1-től számított 7% kamatai 21 ft 45 kr per és 10 ft 50 kr végrehajtási, s végül 1 ft 50 kr árverés kitűzési és hirdaközlési költség erejéig Payzos Ferenc végrehajtást szenvedőnél lefoglalt s 1471 ftra becsült szoba butor, lovak, kocsi, tehén és vadász fegyverből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók.

Mely árverésnek a zsadányi kir. jbróság 671. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Zsadányban leendő eszközökre 1889-ik évi július hó 29-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-c. 107-ik §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladani fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi t. o. tc. 107. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiűzetendő.

Kelt Zsadányban, 1889. évi július hó 15-ik napján.

Bíróy Zsigmond,
kir. bir. végrehajtó.

Az Alsó-Zsolyomkán a 383. sz. a. a Csehi-féle házban 3 szobából, konyhából, kamarából és padlásból álló lakás f. évi augusztus hó 1-től kiadható. — Tudakozódni lehet Alsó-Zsolyomka 383. sz. az udvarban jobb oldalon. Ugyanott 2 puha fából készült ágy szalmazsákkal eladó.

Tk. 937. sz.

1889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Klein Sámuel végrehajtónak Hungerleider Berkó végrehajtást szenvedő elleni 900 ft tőke és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a homonnai kir. járásbíró) területén levő Krasznibrod község határában fekvő a krasznibrod 55. sz. tjkvben A I-16 sorszám a. foglalt, s Hungerleider Markus tulajdonánál írott 1/2-ad volt urb. kültelekre, valamint a krasznibrod 67. sz. tjkvben A I. sor 237. hr. sz. alatt foglalt belsőszékből, s az azon levő 56. és 57. öi. sz. házból Hungerleider Markust fele részben illető jutaléka a m. kir. kincstár kérelme folytán Hungerleider Markus vevő ellen, miután nevezett vevő az árverési feltételeknek eleget nem tett, az új árverést 1345 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 19-ik napján d. e. 9 órakor Krasznibrod község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is Hungerleider Markus vevő kárára és veszélyére el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 134 ft 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. tc. 42-ik §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis-teri rendelet 8. §-ában kijelölt, ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíró mint tkvi hatóság-nál 1889. évi ápril hó 13-ik napján.

Lácza,
kir. albiró.

Tk. 1038/1889. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Zaborovszky Izabella és társa végrehajtást szenvedő elleni 236 ft 78 kr tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a homonnai kir. jbróság) területén levő Homonna nagyközség határában fekvő, a homonnai 297. sz. tjkvben A + 768 hr. sz. alatt foglalt szántóföldből Zaborovszky Izabella és Ilona kiskoru végrehajtást szenvedetteket illető jutaléka 5 ft kikiáltási árban, valamint a homonnai 389. sz. tjkvben A + I 644. hrsz. a. foglalt szántóföldből ugyanezen kiskoru végrehajtást szenvedetteket illető jutaléka az árverést 527 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 30-ik napján d. e. 9 órakor a homonnai kir. járásbíró tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladani fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 50 krt, és 52 forint 70 krajcárt o. é. készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik törvényzcikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminis-ter rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíró mint tkvi hatóság-nál 1889. évi április hó 23-án,

Lácza,
kir. albiró.

TK. 2277/1889. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Bencsik József és társai végrehajtást szenvedő elleni 22 ft 02 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén levő S.-a.-Ujhely községe határában fekvő a s.-a.-ujhelyi 494. sz. tjkvben (5635—5638) hr. sz. a. Bencsik József, Bencsik Mária, férj. Matuszka Mihályné, Bencsik Erzsébet, férj. Kájel Ferencné, Bencsik Terézia, férj. Szmeccsák Jánosné, Bencsik Imre, Károly, Tamás és Sándor tulajdonánál jegyzett némahegyi dézsmás szőlőre az árverést 422 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi augusztus hó 7-ik napján d. e. 9 órakor S.-a.-Ujhelyben a kir. tvszék tkvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladani fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 42 forint 20 krajcárt készpénzben, vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi minis-ter rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint tkvi hatóság-nál 1889. évi május hó 8-án.

KOLOS, kir. tvsz. bíró.

Tk. 1528. sz. 1889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Homonnai István és tsa végrehajtónak Rizsnai József végrehajtást szenvedő elleni 13 ft 28 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szerencsi kir. járásbíró területén levő Tállya n. község határában fekvő a tállyai 481. sz. tjkvben egyik fele részben végrehajtás alatt nem álló Rizsnai Borbála és másik fele részben végrehajtás alatt álló Rizsnai József kiskoruk tulajdonánál felvett az 1881. 60 tc. 156. §-a alapján az egész (756—757) hr. sz. és 339. ö. i. számú házra 400 ft becs és kikiáltási árban, valamint a tállyai 1024. sz. tjkvben ugyancsak nevezettek tulajdonánál felvett s a hivatkozott tc. §-a alapján az egész 2103/a. hr. szölőre 108 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 7-ik napján délelőtti 10 órakor Tállya község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 40 ftot és 10 ft 80 krt készpénzben a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt a kir. jbróság mint telekkönyvi hatóság-nál Szerencsen, 1889. május 11-én.

Kiss György,
kir. albiró.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő felsége József főherg. és ő felsége Milán szerb király
— asztalán rendszer itallal szolgál. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóink, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-cézélokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES.

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulataba ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel
kiszolgálásunkra, maradtunk teljes tisztelettel

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Raktár Sátoralja-Ujhelyt: Behyna testvérek, Szentgyörgyi Vilmos és Malártsik György urak kereskedésében.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosúlyllyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva az összes világkiállításokon az első díjat nyert legkiválóbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes mérlegek árúinál nem magasab-bak — a hitelesítés, csomagolás és vasutra való feladás költségei befoglaltatnak. Gazdasági szeker- és zsák-mérlegeink, valamint marha-mérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

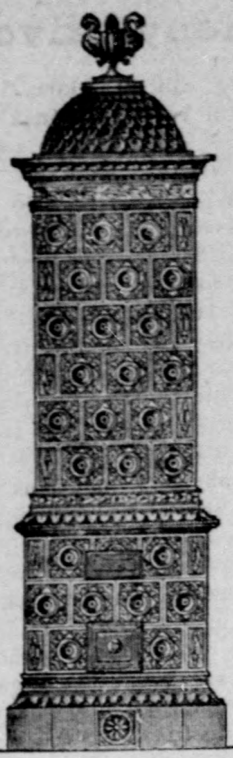
Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Osztr.-magyar Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató

Budapest, Andrásy-ut 12.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét a hirneves valódi

krakkói cserépkályhákra

felhívni és azokat újból ajánlani; kiemelni továbbá azt, hogy ezen ismert kályhák elterjedése legvilágosabban tanuskodik az anyag jóságáról, szakértelmű felállításról; mert dacára annak, hogy ezen kályhák utóbbi években több oldalról utánoztatnak, mégsem ért fel eddigelé azoknak egyike sem azon előnyökre, melyeket ezen fűtők célirányos szerkezet, tartósság, tűzanyag megtakarítás, diszes és izletes kivitel által méltán kiérdemeltek.

Becsés megrendelését kérem t. cz. Reichard M. és fia vagy Behyna testvér urakhoz S.-a. Ujhelyt, vagy hozzám beküldeni.

Linkesch Samu özv.

vasúzet Eperjesen.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

13-30

BALDÓCZI SAVANYÚVIZ

DEÁK-FORRÁS.

Kitünő sikerrel használtatik: tüdő-hurutnál és annak következményeinél, gyomor- és bélhurutnál; különösen a gyomornedvek túlságos savanyúsága ellen kitünő szer. Tüdővérszek gőmjének bemeszesedésénél kiváló hatással bír, ép úgy gyermekek hiányos csontképződésénél. E mellett az étvágyat rendkívül fokozza. Vérszegénységénél, skrofulanál, vese- és a húgyszervek bajainál is kitünő.

Mint üdítő ital gazdag szénsavtartalmánál fogva a legkitünőbbek közé tartozik.

Kapható Kassán: ifj. Novelly Sándor, Beller Károly és Laszner Lipót fűszerkereskedésében, Megrendelhető:

a baldóczi fürdő- és forrás-igazgatóságnál
BALDÓCZ, p. Szepes-Váralja. 9-10

Hirdetmény.

A sárospataki főiskolában levő tápintézet részére az élelmi szerek (kenyér, hus, szalona, főzelék) és más szükségletek (fa, petróleum) a jövő iskolai évre árlejtés után lévén beszerzendők, felhivatnak az ez irányban vállalkozni akarók, hogy zárt ajánlataikat aug. 11-ike déli 12 órájáig a gazdasági választmány elnökéhez adják be, ki a hozzá intézett megkeresésre bővebb felvilágosítással addig is szívesen szolgál.

2-2

A magyar kir. államvasutak gépgyára

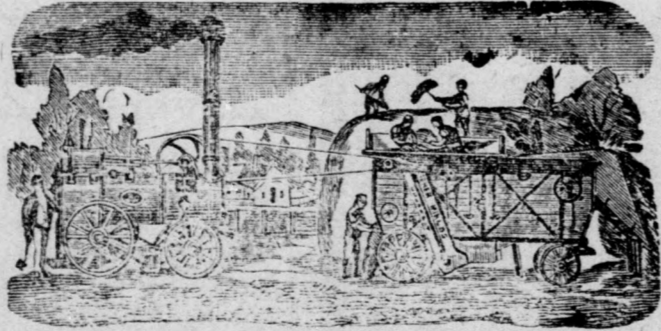
a legújabb szerkezetű s minden tekintetben felülmulhatlan gyakorlatilag legjobbnak bizonyult

6, 8 és 10 lóerejű

locomobiljait

fa-, szén- és szalmafűtésre

valamint a magvesztés teljes mellőzését eredményező szabad meghosszabbítotttrázóasztallal és szab. sajtószertűtőrekrostával ellátott

48, 54 és 60" széles vaskeretű gőz-cseplőgépeit,

mely ujtásokkal immár 450 nél több cseplőgép működik az országban fényes sikerrel, kedvező feltételek mellett ajánlja

Fehér Miklós,

a magyar államvasutak gépgyárának vezérügynöke
Budapest, IX., üllői ut 25. sz., Köztelek.

Christoph Ferenc

1-10 padló-fénymáza

szagtalan, gyorsan szárad és kitartós.

Gyakorlati tulajdonságainál és használatának egyszerűségénél fogva különösen alkalmas a padló önfényesítésére. Szobák két óra után ismét használhatók. Készletben van mindenféle színben, (mely fed mint az olajfesték) és szín nélkül (csakis fényt kölcsönöz a padlóknak) 10 mtr. = 1 kilo 1 frt 50 kr. — 4 1/2 kilo 6 frt 75 kr. Portó 30 kr.

Színes minták és használati utasítások a raktárakban kaphatók.

Christoph Ferenc Berlin és Prág.

Feltalálója és egyedüli gyárosa a valódi padló fénymáznak.

Raktár S.-a. Ujhelyben Maláresik György fűszerkereskedésében.

Hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi takarékpénztár folyó év augusztus hó 19-én délelőtt 9 órakor a saját irodai helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgya:

Az alapszabályok 70. szakaszának módosítása.

S.-a.-Ujhely, 1889. július hó 22-én.

Dókus József,

intézeti elnök.

Az alsókörtvélyesi uradalomban

3000 drb négyéves diófa

darabonként 25 krajczárjával kapható. Tudakozódások az uradalmi jószágkezelőséghez (A.-Körtvélyes, Zemplénmegye, u. p. Rákócz) intézendők.

1-3

A mindenütt legjobbnak elismert rovar pusztító szer

eredetiben csakis így vehető meg:

mert az csakis üvegesében létezik

J. Zacherl

névvel, és a vételnél óvatosan kell lenni, hogy a papircsomagokban krajczárónként kimért rovarirtó porral össze ne tévesszék, mert az hamis.

Még az „eredeti Zacherlin-üvegek” sokoldalú utánzására is komolyan kell intenünk a t. vevőket, nehogy az ismétlődő jöhírművű czég hamisítással vagy félrevezetéssel vádoltassék.

Csomagolt üvegce

Csomagolatlan üvegce

J. ZACHERL, WIEN.

Csak eredeti üveg s valódi minőségben és legolcsóbban kapható

S.-a.-Ujhelyben: Szentgyörgyi Vilmos, Sárospatakon: Pavletits Györgynél, Zlinszky József, Kincsesy Péter, Reichard testv., Deutsch József fia, Weiss Zsigmond, Behyna testvérek és Cs. Buday Ákosnál. Nagy-Mihályban: Marmorstein Simon és Glück Mórnál. Szerencsén: Rochlitz Rezsőnél. Homonnán: Pápay Pál és Szekerek Amb. rusnál. Tarezálon: Lazary Gyulánál.

Fő-raktár:

J. ZACHERL, Wien I. Goldschmiedgasse 2.